

Århus-firma vil udvikle HIV-vaccine med støtte fra Videnskabsministeriet

Et lille århusiansk firma, SKAU Vaccines ApS, har kæmpe ambitioner om at udvikle den første vaccine mod HIV. Penge Videnskabsministeriet og det europæiske forskningsprogram Eurostars baner vej for forskningen.

Tænk, hvis HIV ikke længere fandtes i verden. Så ville millioner af voksne slippe for at blive smittet og dø af AIDS, og millioner af forældreløse børn ville stadig have en far og en mor.

Den vision driver det lille århusianske firma SKAU Vaccines ApS fremad i et kompliceret arbejde med at udvikle en vaccine mod HIV. Firmaet har for nylig fået et skub i den rigtige retning med forskningsmidler fra det europæiske forskningsprogram Eurostars og dansk medfinansiering fra Rådet for Teknologi og Innovation i Danmark samme med tilsvarende finansiering i Tyskland og Sverige.

Pengene bidrager til produktion af vaccine på Karolinska University Hospital i Sverige og til test i aber på Ruhr-Universität Bochum i Tyskland. Dermed får SKAU Vaccines ApS at vide, om aber kan tåle vaccinen – og om den virker på dem.

”Pengene fra Eurostars har rimelig stor betydning, for vi er et lille firma, og de penge, vi har fået, kommer til at dække ca. halvdelen af udgifterne til test i aber,” siger administrerende direktør Shervin Bahrami, der er den foreløbigt eneste fuldtidsansatte i firmaet, hvor også forskere fra Århus Universitet er engageret i virksomheden og projektet.

Aha-oplevelse i en kælder

Men trods sin lidenskab, bygger firmaet på store ambitioner og en grundforskning i verdensklasse på Århus Universitetssygehus Skejby og Aarhus Universitet. Det store gennembrud i forskningssamarbejdet opstod i en kælder under sygehuset, hvor en computersimulering en dag i 2009 pludselig viste, at det måske var lykkedes at knække koden til at udvikle en effektiv HIV-vaccine.

”Vi tænkte: ”Hold da op? Det var da lige godt fantastisk. Er det virkelig sandt, hvad vi ser her på en computer?” Bagefter testede vi det i laboratoriet og fik resultatet bekræftet,” fortæller overlæge og professor Lars Østergaard, som er en af stifterne af SKAU Vaccines ApS.

Verden over arbejder forskere på at udvikle en vaccine mod HIV. Noget af det, der gør det svært, er, at HIV-virus har en indbygget måde at forhindre kroppens immunsystem i at komme op at køre og slå HIV ihjel. Den funktion i HIV-virus gør det samtidig svært at udvikle en effektiv vaccine. En vaccine bygger på HIV-virus i svækket og ufarlig form, som kan aktivere kroppens immunforsvar og gøre det klar til at bekæmpe rigtig HIV.

Det er HIV's indbyggede bremse af immunforsvaret, som forskerne i Århus håber at kunne afmontere.

Dansk bidrag ganges op

Lars Østergaard fortæller om stiftelsen af firmaet:

”Vi var drevet af en vild idé. Vi tænkte, at bare fordi andre ikke kan finde ud af det, så kan det da godt være, at det kan lykkes for os. Så vi kastede os ud i opgaven,” siger han.

SKAU Vaccines ApS fik økonomisk starthjælp af innovationsmiljøet Østjysk Innovation, og også organisationen IAVI, International AIDS Vaccine Initiative, har bidraget. Siden har sparring i Region Midtjyllands rådgivningscenter, MTIC, MedTech Innovation Center, ført til, at selskabet i dag har en

erfaren bestyrelsesformand, Peter Wulff. Han er tidligere adm. direktør for vaccinefirmaet Bavarian Nordic A/S. Men indtil Eurostars-bevillingen manglede SKAU stadig penge til det næste nøk.

”Hvis ikke Eurostars var gået igennem, så var Karolinska University Hospital og Ruhr-Universität Bochum ikke gået med. Så de penge, som Danmark putter i det her projekt, bliver ganget op i de andre lande til et samlet set meget større budget,” forklarer Lars Østergaard.

Men trods optimismen er der stadig en lang og usikker vej, før Århus kan bryste sig af at være hjemby for udviklingen af den første HIV-vaccine, fortæller adm. direktør Shervin Bahrami:

”Vi er i en meget tidlig fase, og det er stadig rimeligt usikkert, om vores vaccine bliver til noget. Der går mindst syv-otte år, før vi måske har udviklet et produkt,” siger han.

Af Journalist Marianne Bom

Fakta om SKAU Vaccines ApS' Eurostars-projekt

Kontakt: SKAU Vaccines ApS, Århus, www.skauvaccines.com, adm. direktør Shervin Bahrami, tlf. 6081 5816. Mail: sb@skauvaccines.com

Branche: Biotek

Eurostars projektets navn: E5242 HIVAC

Projektet: SKAU Vaccines ApS vil udvikle verdens første vaccine mod HIV. Eurostars-projektet består i udvikling og produktion af vaccine og test i aber. Dermed finder firmaet ud af, om aber kan tåle vaccinen, og om den virker på dem, så man kan fortsætte med test i mennesker – og måske i sidste ende udvikle og sælge en vaccine.

Samarbejdspartnere: Karolinsk University Hospital i Sverige og Ruhr-Universität Bochum i Tyskland.

Medfinansiering fra dansk side er en forudsætning for penge fra det europæiske forskningsprogram Eurostars. Rådet for Teknologi og Innovation har bevilget 2.250.000 kr. til projektet, som fører til forskning og udvikling for fire gange så mange penge, da det samlede budget er på 8.878.764 kr.

Forventet årlig ”return of investment” efter 3-5 år i kr. hvis projektet lykkes
Ca. 20 mio. kr. for SKAU Vaccines ApS og ca. 5-6 fuldtidsansatte.

Eurostars-programmet er et nyt program under EUREKA (se www.eureka.be) Eurostars-programmet samfinansieres i et samarbejde mellem af 33 Eurostars-land og EU-Kommissionens 7. rammeprogram. Danske deltagere i Eurostarsprojekter finansieres af Rådet for Teknologi og Innovation, Videnskabsministeriet.